

วารสารการพยาบาลและการดูแลสุขภาพ

JOURNAL OF NURSING AND HEALTH CARE

ที่ปรึกษา	นายกสมาคมพยาบาลแห่งประเทศไทยฯ	สาขาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
เจ้าของ	สมาคมพยาบาลแห่งประเทศไทยฯ	สาขาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
บรรณาธิการ	รองศาสตราจารย์ ดร. สมจิต แดนสีแก้ว	คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

บรรณาธิการผู้ช่วย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วาสนา รวยสูงเนิน	คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุรีย์ ธรรมิกบวร	คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ดลวิวัฒน์ แสนโสม	คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
อาจารย์ ดร. วารินทร์ ตีรวาณิชย์	วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครราชสีมา
อาจารย์ ดร. กุสุมาลี โพธิ์ปัสสา	วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครราชสีมา

กองบรรณาธิการ

รองศาสตราจารย์ ดร. ศิราณี อิศรหนองไผ่	คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
รองศาสตราจารย์ ดร. พร้อมจิตร์ ห่อนบุญเหิม	คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
รองศาสตราจารย์ ดร. นพวรรณ เปี้ยเชื้อ	โรงเรียนพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล
รองศาสตราจารย์ ดร. กฤตยา แสงเจริญ	คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
รองศาสตราจารย์ ดร. วรรณชนก จันทชุม	คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
รองศาสตราจารย์ ดร. วรรณิ เตียววิเศษ	คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
รองศาสตราจารย์ ดร. นนงษ์ บุญยัง	คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
รองศาสตราจารย์ ดร. ภัทราภรณ์ ทุ่งป็นคำ	คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วิจิตรา เสนา	คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เกศินี สราญฤทธิชัย	คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
อาจารย์ ดร. นฤมล สิงห์ดัง	สำนักวิชาพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี
อาจารย์ รัตน์ดาวรรณ คลังกลาง	วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครราชสีมา

ฝ่ายจัดการ

อาจารย์ สายใจ คำทะเนตร	วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครราชสีมา
อาจารย์ กัลยารัตน์ คาคสนิท	วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครราชสีมา
อาจารย์ เบญจพร ฐิติญาณวิโรจน์	วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครราชสีมา
อาจารย์ สุรัสวดี พนมแก่น	วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครราชสีมา
นางสาว สุภาพร นิสสัยยัง	สำนักงานสมาคมพยาบาลฯ สาขาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

<http://www.tci-thaijo.org/index.php/jnat-ned>
Email: jnatned@gmail.com

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเผยแพร่ความรู้ทางการแพทย์และความรู้จากศาสตร์อื่น ๆ ที่เป็นประโยชน์แก่วิชาชีพพยาบาล
2. เพื่อเผยแพร่ผลงานวิจัยทางการแพทย์และการดูแลสุขภาพ
3. เพื่อเสริมสร้างศักยภาพพยาบาลในการเผยแพร่ความรู้จากประสบการณ์และการศึกษาค้นคว้านำไปสู่การสร้างองค์ความรู้ใหม่
4. เพื่อเป็นสื่อกลางการติดต่อสัมพันธ์ และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ของพยาบาลทั้งในประเทศไทย และสากล

ข้อเขียนหรือบทความใด ๆ ที่ตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารการพยาบาลและการดูแลสุขภาพ ฉบับนี้เป็นความคิดเห็นเฉพาะตัวของผู้เขียน กองบรรณาธิการ ไม่จำเป็นต้องเห็นด้วย และไม่มีข้อผูกพันประการใดๆ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

1. รศ.ดร. ปิยรัตน์ นิลอัยกา	15. ผศ.ดร. วิลาวัลย์ ชมนิรัตน์
2. รศ.ดร. เอื้อมพร ทองกระจาย	16. ผศ.ดร. ชัจจกณต์ แพรขาว
3. รศ.ดร. จอนฉะจง เพ็งจาด	17. ผศ.ดร. ททัยชนก บัวเจริญ
4. รศ.ดร. วลัยพร นันทศุภวัฒน์	18. ผศ.ดร. พูลสุข ศิริพูล
5. รศ.ดร. วิพร เสนารักษ์	19. ผศ.ดร. พักตร์วิไล ศรีแสง
6. รศ.ดร. สุวรรณา บุญยะลีพรรณ	20. ผศ.ดร. ปิยะธิดา นาคะเกษียร
7. รศ.ดร. อัมพรพรรณ อีรานุตร	21. ผศ.ดร. นิลุบล รุจิรประเสริฐ
8. รศ.ดร. เกษราวัลณ์ นิลวางกูร	22. ผศ.ดร. จิตภินันท์ ศรีจักรโคตร
9. รศ.ดร. พนิษฐา พานิชชีวะกุล	23. ดร. สมเสาวนุช จมุศรี
10. รศ. วิณา อิศรางกูร ณ อยุธยา	24. ดร. กมลทิพย์ ตั้งหลักมั่นคง
11. รศ. เพชรไสว ลิมตระกูล	25. ดร. พิชญ์สินี มงคลศิริ
12. รศ. วิภาพร วรหาญ	26. ดร. รัตติกร เหมือนนาตอน
13. รศ. สมพร วัฒนกุลเกียรติ	27. ดร. ดาราวรรณ รongเมือง
14. ผศ.ดร. นางลักษณ์ เมธากาญจศักดิ์	

สารบัญ

บทบรรณาธิการ		5
บทความวิชาการ		
❖ การดูแลหญิงตั้งครรภ์ไม่พร้อมกับทางเลือกตัดสินใจ: บทบาทที่ทำหายของพยาบาล	บุญมี ภูด่านจัว	6
รายงานวิจัย		
❖ การบูรณาการภูมิปัญญาไทยในการส่งเสริมความผาสุกทางจิตวิญญาณ	สุรีย์ ธรรมิกบวร สมจิตต์ ฤประสงค์ สมจิต นันทกมลวารี	14
❖ การพัฒนาแนวปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยที่มีภาวะติดเชื้อในกระแสเลือดอย่างรุนแรง	วิไลวรรณ เนื่อง ณ สุวรรณ จิราภรณ์ น้อมกุศล รัตนา ทองแจ่ม ธนชัย พาพุดิ	25
❖ การพัฒนาระบบการดูแลหญิงตั้งครรภ์ในการป้องกันภาวะตกเลือดหลังคลอดในโรงพยาบาลสกลนคร	ณฐนนท์ ศิริมาศ ปียรรัตน์ โสมศรีแพง สุพวงค์พรรณ พาดกลาง จีรพร จักขุจินดา	37
❖ ผลของโปรแกรมส่งเสริมสุขภาพต่อดัชนีมวลกาย เส้นรอบเอว และระดับฮีโมโกลบินเอวันซีในผู้ป่วยโรคเบาหวานชนิดที่ 2 ที่พึงได้รับการวินิจฉัย	กนกวรรณ เยื้องกลาง วิพร เสนารักษ์	47
❖ การพัฒนายุทธศาสตร์การบริการพยาบาลระดับประเทศ พ.ศ. 2556-2560	ชุดิภาญจน์ หฤทัย	57
❖ การพัฒนาระบบบริการแบบ Fast Track สำหรับผู้ป่วยมะเร็งเต้านมที่ได้รับยาเคมีบำบัด ในหอผู้ป่วยพิเศษ สิรินคร โรงพยาบาลขอนแก่น	สุพิพัฒน์ พระยาลอ มะลิ พิมพิลา เยาวเรศ คำมะนาด	70
❖ การพัฒนาคุณภาพการวางแผนจำหน่ายสำหรับผู้ป่วยโรคไตเรื้อรังและครอบครัว	ณิรชา บุญมาตย์ อธิษฐาน ชินสุวรรณ	78
❖ ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมสุขภาพผู้ติดเชื้อเอชไอวี/ผู้ป่วยเอดส์ที่รับยาต้านไวรัสเอชไอวี ณ โรงพยาบาลแห่งหนึ่งในเขตชายแดนไทย-ลาว	ยุทธชัย ไชยสิทธิ์ รัตติยา ทองอ่อน เพ็ญศิริ ดำรงภคภากร อรุณรัตน์ อุทัยแสง สุวรรณดา บุญยะลีพรรณ เจียมจิต แสงสุวรรณ ลัดดา พลพุกธา จินตนา จันทรหลวง	86
❖ การดำเนินงานเฝ้าระวังโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อมในโรงพยาบาลชุมชน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประเทศไทย	เกษร แถวโนนจิว เกษราวัลณ์ นิลวางกูร อารยา จันทรชวาง จินตวัฒน์ บุญกาพิมพ์ กิตติพิชญ์ จันท์	97
❖ ศึกษาประสิทธิผลการกดจุดด้วยตนเองและใช้สายรัดข้อมือเพื่อป้องกันอาการคลื่นไส้อาเจียนในผู้ป่วยมะเร็งที่ได้รับยาเคมีบำบัด	อุบล จ้วงพานิช จูรีพร อุ๋นบุญเรือน จันทรภาพร ลุนลุด อาทิตยา ประนัตสุดจำ ทิพวรรณ ชรรศร	107
❖ ผลของการใช้แนวปฏิบัติการพยาบาลเพื่อป้องกันแผลกดทับในทารกแรกเกิดที่ใช้เครื่องช่วยหายใจ	ปัทนิ แสนคำมูล พัชราวลัย เวทศักดิ์ ศิริพร มีหมู่ สุวิมล บุญพา ปรัชญาณี พิมสร จุฑารัตน์ พลอาจ มลทาพิทย์ สายศักดิ์ กมลรัตน์ ภิรมย์ไกรภักดิ์ สุภารัตน์ บุญลีย์ อรพรรณ พันธุ์โพคา	115

สารบัญ

❖ ผลของโปรแกรมการให้ความรู้และส่งเสริมการรับรู้สมรรถนะแห่งตนต่อพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยภาวะหัวใจล้มเหลว	ชลลดา ทานาลาด วิพร เสนารักษ์	123
❖ ผลของโปรแกรมการสนับสนุนทางสังคมต่อพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคกล้ามเนื้อหัวใจขาดเลือดเฉียบพลัน	แจ่มศรี เสมาเพชร วิพร เสนารักษ์	131
❖ ความพึงพอใจของผู้ป่วยโรคมะเร็งท่อน้ำดีต่อการพยาบาลที่ได้รับในหอผู้ป่วยศัลยกรรม โรงพยาบาลศรีนครินทร์	ยุพิน สังฆะมณี อำนวย ศรีรักษา วนิดา พิมพ์า จิตอารีย์ ตันติยาสวัสดิกุล เพลินตา ศิริปกการ	141
❖ ความกลัวที่เกี่ยวข้องกับการตั้งครรภ์และการคลอดของสตรีตั้งครรภ์	ศิรินทิพย์ คำมีอ่อน นิลุบล รุจิรประเสริฐ	147
❖ ประสบการณ์ชีวิตของผู้หญิงหลังคลอดที่ได้รับการดูแลในระยะคลอดจากพยาบาลผดุงครรภ์	ศิริรัตน์ ศรีโปลา วรณีย์ เตียววิเศษ สุภาภรณ์ ดั่งแพง	155
❖ ความสัมพันธ์ระหว่างการสนับสนุนจากพยาบาล การสนับสนุนจากสามีและปัจจัยส่วนบุคคลกับความเศร้าโศกในมารดาที่สูญเสียทารกในครรภ์	นันทิตา แผ้วครบุรี นิลุบล รุจิรประเสริฐ	163
❖ การจัดระบบบริการพยาบาลโดยมีผู้ปฏิบัติการพยาบาลชั้นสูงในสถานบริการสุขภาพ	ธีรพร สิริอังกูร ขวัญนภา ขวัญสถาพรกุล	170
❖ การมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นกับการพัฒนาศักยภาพของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสู่การเป็นศูนย์เด็กเล็กต้นแบบ: กรณีศึกษาพื้นที่ภาคกลางและภาคตะวันตก	ปิยะธิดา นาคะเกษียร ยุวดี พงษ์สาระนันท์กุล	181
❖ การพัฒนาระบบการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลแห่งหนึ่งของอำเภอหนองเรือ จังหวัดขอนแก่น โดยการมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชน	ศศิประภา จำปาห้วย วิลาวัลย์ ชมนิรัตน์	190

อื่น ๆ

- ❖ คำแนะนำสำหรับผู้เขียน
- ❖ ใบแจ้งความลงโฆษณา
- ❖ อัตราค่าโฆษณา
- ❖ ใบสมัครสมาชิกวารสาร
- ❖ โฆษณา

Unบรรณาธิการ

สวัสดิ์ค๊ะ พี่น้องพยาบาลและผู้อ่านทุกท่าน สมาคมพยาบาลแห่งประเทศไทยฯ สาขาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้ดำเนินการจัดทำวารสารทางการพยาบาล ราย 3 เดือน ภายใต้ชื่อ “วารสารสมาคมพยาบาลฯ สาขาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (Journal of Nurses’ Association of Thailand North-Eastern Division)” เผยแพร่แก่สมาชิกพยาบาลต่อเนื่องมาเป็นเวลา 31 ปี จากปี พ.ศ. 2526 จนถึงปัจจุบัน เพื่อให้เกิดความชัดเจนของประเด็นการนำเสนอองค์ความรู้ต่อสังคม และพัฒนาวารสารสู่ฐานดัชนีอ้างอิงสู่การเผยแพร่ในระดับสากลและพัฒนาสมาคมพยาบาลฯ ให้เป็นศูนย์ประสานเครือข่ายพยาบาลในอาเซียน สมาคมพยาบาลฯ จึงได้เปลี่ยนชื่อวารสารเป็น “วารสารการพยาบาลและการดูแลสุขภาพ (Journal of Nursing and Health Care)” วารสารฉบับนี้เป็นวารสารปีที่ 32 ฉบับที่ 2 ของปี 2557 ภายใต้ชื่อใหม่

สำหรับวารสารใหม่ที่ออกเป็นฉบับที่ 2 นี้ มีพยาบาลจากทั่วประเทศไทยได้พัฒนาองค์ความรู้ทางการพยาบาล และการดูแลสุขภาพ ได้ส่งบทความวิชาการและรายงานวิจัยมาเผยแพร่ โดยมีบทความวิชาการ จำนวน 1 เรื่อง และมีรายงานวิจัย จำนวน 20 เรื่อง ซึ่งรายงานการวิจัยมีการใช้ระเบียบวิธีวิจัยที่หลากหลาย เช่น การวิจัยเชิงพรรณนาเพื่อประเมินสภาพการดำเนินงานการเฝ้าระวังโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อมในโรงพยาบาลชุมชน การวิจัยกึ่งทดลองเพื่อศึกษาผลของโปรแกรมส่งเสริมสุขภาพ การวิจัยและการพัฒนาที่สร้างและใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ทางการพยาบาล การวิจัยเชิงปฏิบัติการและการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาระบบการดูแลและให้การพยาบาลผู้ป่วยที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งทั้ง 21 เรื่องล้วนมีความน่าสนใจสามารถนำไปใช้และต่อยอดเพื่อการพัฒนา งาน พัฒนาการพยาบาลและพัฒนาระบบการพยาบาลได้เป็นอย่างดี

สมาคมพยาบาลแห่งประเทศไทยฯ สาขาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โนนามเจ้าของวารสารการพยาบาลและการดูแลสุขภาพ (Journal of Nursing and Health Care) มีความภูมิใจในความสามารถของพี่น้องพยาบาลที่มุ่งมั่นในการพัฒนาสุขภาพประชาชน พัฒนาการวิชาชีพ และพัฒนาสังคม จึงขอเรียนเชิญพี่น้องพยาบาลทุกท่านร่วมเป็นเจ้าของวารสารโดยการสมัครเป็นสมาชิก ร่วมส่งบทความเผยแพร่และติดตามอ่านวารสาร รวมถึงการนำองค์ความรู้ไปพัฒนาต่อยอดเพื่อให้เกิดความเข้มแข็งของวิชาชีพยิ่งขึ้น แล้วอย่าลืมส่งต่อให้เพื่อนพ้องน้องพี่ของเราได้อ่านกันอย่างทั่วถึง อย่าลืมนำมาร่วมสร้างสรรค์ผลงานและเสริมความเข้มแข็งให้วารสารได้รับความนิยมและช่วยกันอ้างอิงวารสารของเรา เพื่อให้วารสารของเรามีค่า Impact Factors มากขึ้นนะคะ

ขอขอบคุณคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ที่อนุเคราะห์ให้ใช้สถานที่ตั้งสำนักงานสมาคมพยาบาลฯ ในการดำเนินงานวารสาร ขอขอบคุณกองบรรณาธิการทุกท่านที่ทำงานอย่างเข้มแข็ง และขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิที่ช่วยให้ข้อเสนอแนะในการปรับแก้ต้นฉบับจนเกิดความสมบูรณ์ สมาคมพยาบาลฯ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าเครือข่ายการดำเนินงานนี้จะเข้มแข็งยิ่งขึ้น เพื่อเตรียมความพร้อมของพยาบาลสู่การทำงานที่มีคุณภาพ ในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และก้าวสู่มาตรฐานการพยาบาลระดับสากลต่อไป

รศ.ดร. สมจิต แดนสีแก้ว

บรรณาธิการ